

Bibliothèque Ukrainienne Symon Petlura à Paris
Українська Бібліотека імені С. Петлюри в Парижі

6 rue de Palestine - 75019 Paris Téléphone: 202 29-56

Для переказу грошей
Поштовеkonto: С.С.Р. 8369 06. Paris.
6, rue de Palestine, Paris 19^e

Банковеkonto: Crédit Lyonnais
134, rue de Belleville, 75020 — Paris. № 59359 H
Bibliothèque Ukrainienne S. Petlura.

РІК XVII — Ч. 34.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

ТРАВЕНЬ 1975

ДО ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Рада Бібліотеки імені Симона Петлюри в Парижі, на своєму засіданні 2-го жовтня 1974 року, постановила привернути увагу всього українського громадянства у вільному світі на те, що в 1976 році сповниться 50 років з того часу як у Парижі загинув трагічною смертю Пан Головний Отаман Симон Петлюра, Голова Української Держави.

Це 50-річчя українці у вільному світі повинні відзначити з найбільшою урочистістю і найбільшою пошаною.

На думку Ради Бібліотеки в кожній країні вільному світу, а також у місцевостях більшого скупчення наших людей, повинні постати спеціальні Комітети Вшанування Пам'яті Покійного Отамана Симона Петлюри, які заздалегідь повинні виготовити програми цих урочистих роковин. Це відзначення пропам'ятної дати повинно б проходити в двох напрямках: внутрішньому і зовнішньому. На внутрішньому фронті належить мобілізувати всі творчі українські сили — політичні, наукові, церковні, громадські, мистецькі, щоб ці роковини пройшли з найбільшою урочистістю і на високому рівні. Особливо необхідна участь молоді, яка, під час цих роковин, змогла б відчутти і оцінити особу Покійного Отамана, як символу невмирущої і немертвельної ідеї Української Державності. На зовнішньому фронті — треба притягти широкі кола чужинцями, які співчують і симпатизують Українській Ідеї Визволення і які могли б отримати відчуття не тільки єдності всіх українців у світі, під час цих трагічних роковин, але могли б побачити наскільки Ідея Української Державності є постійно живуча і динамічна на фоні теперішнього стану в Україні. Аджеж там усі події показують нестримний спротив проти окупантської влади, спротив, який виявляють усі прошарки нашого народу, особливо молодаша генерація нашої інтелігенції. Власне ці події (переслідування, засуди, заборонення до казетів і до психіатричних лікарень, насильна русифікація і стре-

мління вбити національний дух України) зобов'язують усіх нас, як найголосніше, організувати ці роковини. Належить мобілізувати світову пресу, радіо і телебачення, щоб ці засоби інформації широко відгукнулися на відзначення цих роковин і тим самим нагадали світові, що Ідея Української Державності, у всій її глибині і широчині, є складовою частиною стремління усього людства до усталення миру і правди на світі.

Зі свого боку Рада Бібліотеки постановила покликати до підготовки цього 50-річчя спеціальний комітет, а виділена спеціальна комісія має зайнятися виданням збірника присвяченого пам'яті Покійного Отамана. У збірнику умістяться не тільки матеріали, які появилися друком за це півстоліття, але й нові матеріали, які надійдуть до Ради Бібліотеки (спомини, світлинами ще не друковані, статті, як наших ветеранів так і авторів молодшого покоління і т. д.). Рада Бібліотеки так само вважає доцільним, щоб на ці роковини виробити пропам'ятну медалю, поштові картки, як також значки-віньетки тощо.

Подаючи до загального відома вищенаведене Рада Бібліотеки імені Симона Петлюри сподівається, що все, без винятку, українське громадянство у вільному світі відгукнеться на її заклик і протягом цих півтора року, які відділяють нас од часу відзначення цих роковин, зуміє підготувати і організувати їх з найбільшою активністю і успіхом.

Нехай же пам'ять Пана Головного Отамана Симона Петлюри з'єднає українську спільноту в єдину міцну духовну і моральну силу на шляху до визволення нашої Батьківщини з-під московського ярма і прискорить відновлення Української Суверенної і Незалежної Української Держави за яку пролив свою кров Симон Петлюра.

Нехай же пам'ять про Нього окрилює наші зусилля і змагання.

Рада Бібліотеки

ЧУЖОЗЕМНА ПРЕСА І ТРАГІЧНА СМЕРТЬ ПАНА ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ В ПАРИЖІ

Точою часною чужоземна преса, відмічаючи атентат на Головного Отамана Симона Петлюру, дуже по різному зареагувала на цей злочин. Ми подасмо дуже коротко перелік тих відгуків у пресі і в журналах. Цей матеріал показує з повною ясністю незнання і нерозуміння української проблеми взагалі. Крім цього незнання і нерозуміння, грала роль так само і ворожість одних, а рідше симпатії. Тому наводимо всі заголовки про цей атентат, якими вони були в той час

«L'Intransigeant» — вечірня газета в Парижі з 26.5.1926 р. подає факт убивства під таким заголовком: «Помста» — «Російський генерал забитий в Парижі». Стаття починається словами: «Коротка драма схвилювала на початку пообіда бульвар Сен Мішель», а далі описується перебіг самої події. Далі газета пише: «Жертвою атентату був ніхто інший, як український генерал Петлюра, що мешкав 7, рю Тенар, бувший головний командувач української армії і який взяв активну участь у подіях російської революції».

«Excelsior» з 26.5.1926 р. подає під заголовком: «Генерал Петлюра забитий на рю Расін своїм компатріотом». Після опису цієї драми газета відмічає, що Самуель Шварцбард задумував свій злочин протягом кількох місяців».

«Le Matin» з 26.5.1926 р. подає такий заголовок: «Генерал Петлюра, бувший Президент Української Республіки, забитий на рю Расін російським емігрантом». Ця стаття вже довша. Вона подає не тільки обставини вбивства, але означає роллю С. Петлюри в процесі боротьби України за незалежність. При тому зазначає, що Петлюра був «гарячим націоналістом, він вів нещадну боротьбу проти большевизму, але буде великою помилкою його обвинувачувати в тому, що він був ініціатором жидівських погромів».

«Le Journal» з 26.5.1926 р. дає такий заголовок: «Серед білого дня, гетьман Петлюра, бувший Президент Республіки України; забитий політичним противником». Слідують далі обставини вбивства і характеристика Головного Отамана та вбивці, який помстився за погроми в Україні. Але далі йдуть нісенітниці: «Україна, як відомо, є країною малоросів». Трохи далі так само історичні нісенітниці, які не варто й відмічати.

«Le Petit Journal» з 26.5.1926 р. дає заголовок: «Політичний український злочин в Парижі»: «Гетьман Петлюра, бувший Президент України, забитий на рю Расін російським жидом». Але журналіст цієї газети був так само і в Советській амбасаді, де йому сказали, що «прихильники Петлюри, вороги большевизму, не мали пощади ні до жидів, ні до поляків. Перебування Петлюри при владі позначилися жахливими погромами».

Стаття подає ті самі аргументи, які і попередні, а саме — помста за погроми жидів в Україні. Далі йде інтерв'ю з князем Токаржевським-Карашевичем, який заявляє, що обвинувачення Петлюри в антисемітизмі є повним абсурдом. В його Уряді, — каже далі князь Токаржевський, був міністром і жид. «Я гадаю, — каже далі князь Токаржевський, — що вбивця є большевицьким агентом». Потім газета пише: «в той

час, як Колчак, Денікін і інші командувачі боротьби проти революції отримували від союзників підмоги і субсидії, Петлюра опинився в Україні покинутим на призволяще без жадної підтримки».

«Le Quotidien» з 26.5.1926 р. подає заголовок: «Генерал Петлюра, бувший диктатор України, був забитий вчора на бульварі Сен Мішель». Описуючи цю драму і подаючи мотиви вбивці, газета відмічає вже ширше державну роллю С. Петлюри, як державного мужа, але одночасно подає і фантастичні відомості, як наприклад, що Петлюра обіцяв Римському Папі повернути Україну до католициста, що Петлюра займався спиритизмом і що «до драми на бульварі Сен Мішель ніхто не знав про його існування».

«L'Echo de Paris» з 26.5.1926 р. дає заголовок: «Політичний злочин» — «Петлюра, 6. диктатор України, забитий в Парижі одним із своїх компатріотів». Далі йде велика стаття про обставини, мотиви тощо, запевняє, що Петлюра був антисемітом.

Російська газета «Дни» (напряму Керенською) з 26.5.1926 р. пише велику статтю під заголовком: «Вбивство С.В. Петлюри». Трохи історичних даних про те, як С. Петлюра, став чільним політичним діячем, будучи членом української с.д. партії. Він мав успіх після повстання проти Скоропадського і став на чолі «Української Народньої Республіки». Всі зусилля отримати допомогу від французів не дали результатів. Газета відмічає, що «деякі частини петлюрівських військ, особливо нерегулярні... дійсно запятнали себе участю в численних погромах жидів». «Але сам Петлюра, — продовжує газета — був без сумніву проти погромів, що відбували проти прийнятих ним заходів. Між іншим про це свідчить один із його ближчих співробітників (віце-міністр закордонних справ) адвокат Марголін (захисник Бейліца) у книзі виданій за кордоном». Газета подає, що люди, близькі до Петлюри, переконані, що це люди з рю де Гренель (Советська Амбасада. М.К.) керували рукою вбивці. Газета припускає зв'язок між поворотом Пилсудського до влади в Польщі і вбивством Петлюри.

Російська газета «Последні Новості» (ред. Мільков) з 26.5.1926 р. подає статтю під заголовком: «Убито С. Петлюру» — «Вбивця — виходець з Росії» — Самуель Шварцбард». Описавши факт убивства, газета подає інтерв'ю з п. М.А. Шумицьким, Головою Союзу Українських Емігрантів у Франції, і з п. Косенком, видавцем українського тижневика «Тризуб» і пише про роллю і значіння С. Петлюри, подаючи його коротку біографію. Одночасно газета містить заяву вбивці, який «помстився за погроми».

Французька газета «L'Humanité» (комуністична) з 26.5.1926 р. теж містить велику статтю під заголовком «Петлюра, шеф контрреволюційної банди, яка спустошила Україну, забитий в Парижі російським жидом». Далі, розуміється, йдуть повні фантазії, як наприклад, що жінка вбивці була на місці злочину і коли арештовували її чоловіка, то вона зомліла і т. д. Закінчує газета так: «Фатальний жест Цварцбарда, який ми не одобряємо, бо ж цей жест і індивідуальним, непотрібним і анархічного порядку, — од-

наче показує ступень жадоби помсти відносно російських контрреволюціонерів з боку їхніх безчислених жертв».

Газета «Paris-Midi» з 26.5.1926 р. під заголовком «Убивство Петлюри» подає офіційний комунікат Української Мисії в Парижі, який закінчується так: «Він впав під кулями чужинця, очевидно прихильника большевицьких ідей або російського імперіялізму, проти яких покійний боровся ціле своє життя». Далі газета подає інтерв'ю з високим достойником українським, який спростовує мотив погромицтва С. Петлюри.

Російська газета «Возрожденіє» (монархічно-го напрямку) з 26.5.1926 р. описує сцену вбивства і наводить слова Шварцбарда, що він зовсім не шкодує докананого ним акту. Далі газета спростовує, що Петлюра не був ані «російським генералом», ані «козачим вождем», а був «не тільки самостійним генералом, але й головним командувачем». «Але всі ці чини — продовжує газета, — і пості ніяк не відповідають званню російського генерала».

Лондонська газета «The Times» з 26.5.1926 р. містить велику статтю під заголовком: «Петлюра — апостол українського націоналізму». Велика стаття повна виразів прихильності до особи С. Петлюри і до українського визвольного руху. Інша англійська газета «Daily Mail» з 26.5.1926 р. теж містить велику статтю під заголовком: «Бувший Голова Української Держави забитий в Парижі росіянином». Стаття подає і ролі С. Петлюри, як вождя української нації, так само містить і мотиви вбивці, не підтримуючи їх.

Празька газета «Narodni Listy» з 26.5.1926 р. подає коротке повідомлення про вбивство С. Петлюри українським жидом.

Німецька газета «Neue Freie Presse» з 26.5.1926 р. подає звіт свого паризького кореспондента про вбивство С. Петлюри, в якому згадує і ролі С. Петлюри і мотиви вбивства.

Французька газетоа «L'Action Française» з 26.5.1926 р. містить велику статтю про вбивство. Газета пише, що С. Петлюра був Президентом антисовєтської Української Республіки. Щодо вбивці, то газета зазначає, що останній хотів помститися за большевицьких жидів, яких Петлюра «переслідував» в Україні.

Американська газета «New York Herald» (відділ в Парижі) з 26.5.1926 р. містить велику статтю, в якій зазначає, після біографії С. Петлюри і опису ментальності вбивці, що «відділення Української Республіки від совєтського Союзу саме викликав в поліції сумнів щодо заяви вбивці, ніби то останній керувався мотивами релігійної чи особистої помсти і щобильше, є імовірним, що Шварцбард був у тісному зв'язку з большевицькими організаціями, які вважали Петлюру, як перешкоду для успіху Совєтів». Бо, пише далі газета: «Петлюра організував українські збройні сили проти совєтської армії».

Фернан Коркос (на жаль не знаємо газети, яка надрукувала його статтю) подає причини вбивства С. Петлюри. Автор, член Комітету Ліги Прав Людини, явно ворожий і відносно особи С. Петлюри і відносно українського руху, вважаючи С. Петлюру винуватцем жидівських погромів в Україні.

Паризьке видання «The Chicago Tribune» з 26.5.1926 р. друкує заяву Шварцбарда, що його акт є помстою за жидівські погроми.

«Наш Союз» з 26.5.1926 р. (газета в Парижі російською мовою) містить призивливий і негатовий статтю Льва Ворщака про С. Петлюру,

його діяльність, підтверджуючи тезу відповідальності С. Петлюри за погроми в Україні і закінчує такими словами: «в історію Українського народу увійшов (С. Петлюра. М.К.), як символ соціальної і національної зради».

«L'Avenir», 26.5.1926 р. (орган прихильників б. Президента Франції Міллєрана) містить велику статтю Роже Жірона, який був наочним свідком атентату, сидачи в кафе на бульварі Сен Мішель, описує всю сцену, подаючи навіть деталі, що при арештуванні Шварцбарда, публіка намагалася лінчувати вбивцю і лише поліцейські його врятували від натовпу. Автор містить довге інтерв'ю з князем Токаржевським, який гостро спростовує тезу помсти за погроми. Стаття переповнена виразами симпатії до С. Петлюри і зазначає: «драма на рю аРсін ще повна таємничості. Чи вона буде вьяснена якогось дня?»

Газета «Le Temps» з 27.5.1926 р. теж містить велику статтю про вбивство Петлюри. Газета старасться бути об'єктивною і містить, як мотиви вбивства, так і спростовання українців.

«L'Intransigeant» вже від 27.5.1926 р., відмічає, що, очевидно, Шварцбард мав спільників, бо його по телефону хтось викликав і він, поспішаючи, навіть не передає і без капелюха покинув своє помешкання перед своїм злочином.

«La Liberté» з 29.5.1926 р. висловлює в статті за підписом Шарля Оммеса своє обурення з приводу акту Шварцбарда. «В інтересах нашого роду, — пише автор, — не мусимо допустити, щоб надати етикетку «політичний злочин» такого роду вбивству докананого в таких умовах».

«Aux Ecoutes» з 30.5.1926 р. теж ставить під знак запитання офіційно подане пресою мотиви злочину Шварцбарда і вважає, що союз Пілсудського з Петлюрою являв собою серйозну загрозу для совєтів. Поспів Шварцбарда, який перервав свій обід, не встигнувши передягнутися (він мав на собі білий халат) ставить запитання: «хто був в курсі його наміру? Хто йому сприяв? Хто йому підказав виконати злочин або хто ним командував?»

«Ілюстрованная Росія» з 30.5.1926 р. містить дві фото: С. Петлюри і вбивці Шварцбарда з коротким повідомленням про факт убивства.

Польська газета «Piustrowany Kurier Codzieny» (Краків) з 30.5.1926 р. подає портрет С. Петлюри, факт злочину і біографію Покійного з виразами симпатії до нього.

Паризька газета «Dimanche Illustré» з 30.5.1926 р. містить коротку замітку про вбивство «Президента Української Республіки». Замітка носить характер симпатії до Покійного.

Газета «Le Journal» з 27.5.1926 р. містить статтю про цю подію і вважає, що вбивця не мав співучасників і діяв самостійно.

Газета «Le Petit Journal» з 27.5.1926 р. містить деталі події і твердить, що вбивця діяв одиночно, але одночасно містить і комунікат Української Мисії в Парижі повністю.

Газета «Paris-Midi» з 27.5.1926 р. містить статтю Марізі Шуазі, повну симпатії до С. Петлюри, до українського визвольного руху і до боротьби України за незалежність. Як motto авторка наводить: «Це був воїн, який ненавидів політику і на руці якого значилася фатальна зірка трагічної смерті». Треба додати, що Марізі Шуазі була в Україні в 1920 році і бачила на власні очі і С. Петлюру і членів Уряду УНР і переживала трагедію відступу влітку 1920 р.

Російська газета «Дни» з 27.5.1926 р. продовжує писати про справу вбивства і наводить всі свідчення сторожа будинку де жив Шварцбард, як також господаря кафе напроти, які свідчать на користь Шварцбарда, як доброго робітника і т. д. Одночасно газета відмічає, що в українських колах вперто говорять про зв'язки вбивці з большевиками.

Інша російська газета «Последніе Новости» з 27.5.1926 р. містить велику статтю з ширшими деталями про справу вбивства, вихваляючи Шварцбарда, як доброго вояка французької армії під час війни. Але одночасно газета подає і текст комунікату Української Мислі в Парижі.

Газета «Paris-Soir» з 28.5.1926 р. містить статтю під заголовком «Кінець героя». Стаття абсолютно не прихильна ні до особи С. Петлюри, ні до української проблеми.

Ми коротко подали витинки з преси того часу, не всі, які збереглися в архівах Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, не звертаючи уваги чи опінія тих чи інших газет була прихильною чи ні до особи С. Петлюри. Нагадаємо, що в архівах Бібліотеки, перед війною, була повна збірка тих матеріалів пресових, але на жаль вони всі загинули, коли німці забрали майно Бібліотеки, в 1941 році. Але майбутні історики зможуть знайти повністю всі ці матеріали в паризьких Бібліотеках. Зазначимо, що ми обмежилися лише витинками з газет близькими до дати вбивства. Пресовий матеріал про самий процес Шварцбарда, в 1927 році такий багатий і великий, що його опрацювання вимагатиме не мало часу.

М. Ковальський

А К Т

Контрольної Комісії Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі

Контрольна Комісія Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі: проф. д-р В. Кубійович — голова, д-р А. Жуковський і інж. М. Маслов — члени, перевели контролний книговодства від 1 січня 1974 до 31 грудня 1974 року (позиції 1 до 436) і ствердили, що всі вписи в книзі — деннику мають свої покриття й є правильно написані.

З головних даних Контрольна Комісія ствердила, що на 1 січня 1975 р. знаходилося в касі: 2.493,15 фр., на поштовому конті: 2.986,53 фр., на банковому конті: 28.169,71 фр. Цінності в банку: 220.000 фр.

Сарсель, 25 квітня 1975

Голова: проф. д-р В. Кубійович

Члени: д-р А. Жуковський, інж. М. Маслов

ГРОШОВІ ПОЖЕРТВИ

ФРАНЦІЯ (у франках). Василя Цепеняка — 600.00, Андрія Чистосердіва і Євгена Павловського по 300.00, Івана Упиренка — з нагоди його 80-го Ювілею — 200.00.

Клима Соколика, майора Григорія Гулі, Федора Маймеса, інж. Всеволода Дідковського і Михайла Шпупільського по 100.00.

Панства Бориса і Наталки Трохимович — 60.00. Йосипа Ожди — 55.00. Андрія Козенюка — 50.00 Миколи Дорожинського — 46.00.

Івана Вербенець, інж. Івана Гайди, Володимира Гринчука, Івана Коряка, Юрія Герінга, Михайла Крулікевича, Олександра Срецького, Павла Ливадки, Павла Слободяника і Івана Ракочія по 40.00.

Мик. Тичинського, Юрка Лазаренка, Володимира Гуцалука, Миколи Лубенця, Івана Федія, Василя Закальницького і Йосипа Клячка по 30.00.

Миколи Дідка, Леона Ванишина, Н. Ганяка, Івана Пташечнюка і Володимира Малиновича по 20.00.

Андрія Горбацо — 15.00.

Петра Кірчука, пані Анастасії Ольшевської, Василя Мокієнка, Олексія Цісарука, пані Євгенії Онисько, Івана Карабіна, Василя Грушка і Юрія Єремєєва по 10.00.

БРАЗИЛІЯ. Почесного Добродія — Мецената

Бібліотеки проф. Дмитра ЗАЙЦІВА, річний да-ток 1975 рік, у пам'ять Великого Отамана, — 300.00 дол.

ЛЮКСЕМБУРГ. п. Артищука — 1.000 фр. бельгійських.

НІМЕЧЧИНА. Григорія Ткаченка — 50.00 марок. Юрія Семенка — 20.00 марок.

КАНАДА. (в доларах). Союзу Українок Канади (Едмонтон) — 25.00. Г. Слободяника — 25.00. Товариства «Просвіта» Форт Вілліам, збірка на кварталних зборах Т-ва Жертводавці:

по 5.00 — Петро Михайлишин, Левко Івасиків, Семен Пуляк, Степан Романович, І. Клим, Василь Стасів, Я. Станько, Григорій Яцишин і Степан Ткач.

по 3.00 — Морис Косоріз, Петро Свириденко, от. Павло Змівський, Ілля Яремчук, Володимир Микитюк і Ілля Висчинський.

по 2.00 — Михайло Василик, Софія Мендик, Василь Мельник, Михайло Олійник, Михайлина Гарасимчук, Михайло Дубий, Василь Сурмай.

по 1.00 — П. Сарабун, Кирило Чеховий і З. Коняхович. Разом — 80.00.

ЗСА (у доларах). Пожертви зложили через Консисторію Української Православної Церкви в ЗСА (Бавнд Брук):

Парафія св. Покрови в Детройті, Мічиген —

95.25 і Парафія св. Юрія в Трентон, Нью Джерзі — 28.00.

Пані Галини Гриневиц (від продажу її ляльок) — 50.00 фр.фр. п. Василя Надраги (річний дамок - 1975 рік) — 10.00. Сотника Дмитра Дідека

(на уквітчання могили Головного Отамана С. Петлюри) — 10.00.

Товариства Прихильників УНР у Денвері, (ухвала на річних зборах Т-ва 16.3.1975) — 10.00.

Родини Вабич — 5.00. Мгр. Юліяна Бачинського — 4.00.

ПРИКЛАД 345-го ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В МІННЕАПОЛІСІ, МІННЕСОТА, ЗСА, ГІДНИЙ НАСЛІДУВАННЯ

Оцінюючи значіння і ролі Української Бібліотеки-Музею ім. Симона ПЕТЛЮРИ в Парижі, всі члени 345го- Відділу Українського Народного Союзу, з ініціативи бл. п. проф. Миколи ДЕРБУША — секретаря Відділу, на протяжці ДЕСЯТИ років, виконуючи національний обов'язок, із своїх дивідентів, складають датки для Бібліотеки.

За їх безперервну й велику жертвенність 345-му Відділу УНСоюзу надано почесне звання МЕЦЕНАТА Бібліотеки, назва якого вигравірована, золотими літерами, на мармуровій таблиці, яка красується на почесному місці в залічтальні Бібліотеки.

Після відходу у вічність бл. п. проф. Миколи ДЕРБУША, 20-го грудня 1972 року, цю благородну працю її улюбленого сина, переведення збірок для Бібліотеки, перебрала в свої руки його Мама, ВД Пані Марія ДЕРБУШ.

Рада Бібліотеки висловлює сердечну подяку Управі Відділу, ВД Пані ДЕРБУШ за її щирі турботи й працю для Бібліотеки і всім ВШ Панам членам Відділу за їхню жертвенність.

Минулорічна збірка 345-го Відділу (збірковий лист ч. 41/74) дала двіста (200) доларів. Збірщик

Пані Марія Дербуш.

Жертводавці :

По 20.00 — Олекса Булавицький, Ілько Ташук і Дмитро Хабин.

15.00 — Данило Петрівський.

По 10.00 — Проф. Олександра Костюк і Семен Тоцький.

6.05 — Василь Кулик.

По 5.75 — Марія Дербуш і Олена Романовська.

5.45 — Олександр Яцько.

По 5.00 — Максим і Ольга Амброзяк, Василь Домбровський, Андрій Дорош, проф. Олександр Грановський, Роман Рибак, Іван і Ольга Прядка, Галина і Люба Левицькі, Грина Пизнюк, о. Андрій Кість, Іван Сингаївський і Олександр Каяюка.

По 3.50 — Генерал Василь Филонович і Гнат Чигрин.

3.45 — Бл. Пам'яті Лідія Смоська.

3.30 — Антін Семенюк.

2.25 — Ніна Пригар.

По 2.00 — о. Микола Годинський, Степан Кирилленко, Ольга Єльніків, Віра Гончаренко і Олена Романовська.

1.00 — Люба Менжега.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛОК

У бюлетені ч. 31., на стор. 7-ій, у спискові жертводавців ч. 23/73, замість Андрій Татченко має бути Андрій ГНАТЧЕНКО.

У бюлетені ч. 33, на стор. 5-ій, у спискові жертводавців ч. 23/74, замість д-р Іван Ворончук має бути д-р Наталія ВОРОНЧУК — 50.00, за-

мість А. Мох має бути Андрій ШОХ — 30.00. До списка додається — Іван КОХАН — 20.00.

У спискові ч. 25/74 замість Константин Леценко має бути Константин ЛУЩЕНКО.

Просимо вибачення за ці невірні помилки.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

19-го квітня 1975 року спочив на віки, на 88-му році життя, св. п. Олександр УДОВИЧЕНКО, генштабу ген.-полковник Армії УНР.

Покійний народився 20 лютого 1887 року в м. Харкові.

Середню освіту набув у Харківській реальній школі, а військову в Восній Топографічній школі.

З вибухом першої світової війни був у 129 Бесарабському пішому полку, а після поранення

в штабі Південно-Західного фронту, звідки в 1916 році відряджено до Військової Академії в Петрограді.

З початку 1917 року виконував обов'язки начальника штабу 21-ої дивізії III Кавказького Корпусу, а після беззвезної революції 1917 року приймав участь в українізації частин цього корпусу.

О. Удовиченко співпрацював з С. Петлюрою і був одним з організаторів Гайдамацького Ко-

ша Слобідської України на чолі якого був С. Петлюра й приймав участь у боях з повставшими більшовицькими Київського Арсеналу.

У квітні 1918 року призначено його командиром 2-ої дивізії Січових Стрільців, потім доручено формування Українського Генерального Штабу де він залишився й за Гетьманату.

Обов'язки генерал-квартирмейстера Південно-Західного фронту виконував з жовтня 1918 до березня 1919 року.

Як командир 3-ої Залізної Стрільцької Дивізії відзначився в боях Вапнярської операції.

В грудні 1919 року попав у полон до Добармій Денікіна. Повернувшись з полону стає на чолі 3-ої Залізної Стрільцької Дивізії яка зматала проти червоної армії аж до відходу Армії УНР за Збруч, в листопаді 1920 року.

В 1920 році полковника О. Удовиченка підвищено в рангу генерал-хорунжого.

В Калішському таборі для інтернованих Вояків Армії УНР виконував обов'язки генерал-інспектора Армії.

До Франції приїхав у 1924 році.

Був членом-фундатором Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі. В Раді Бібліотеки займав пост секретаря, а потім заступника Голови, а з 1-го листопада 1950 року до квітня 1963 року був Головою Ради Бібліотеки.

По заснуванню Товариства б. Вояків Армії УНР у Франції, 1927 р. запрошено ген. О. Удовиченка очолити Товариство.

Похорон відбувся 23-го квітня 1975 року на цвинтарі села Парк біля Ментенон.

10-го грудня 1974 року відійшов у вічність св. п. д-р Петро КУЛИНЯК (Філадельфія). Покійний народився 26-го червня 1899 року в селі Якубова Воля, Дрогобицького повіту. Середню школу закінчив у Дрогобичі, а ветеринарні студії в Брно, Чехословаччина.

В Галичині працював ветеринарним лікарем. Після поразки Німеччини перебував у таборах, в 1949 році виїхав до Америки.

Небіжчик був надзвичайно тихий і скромний, як у приватному так і в громадському житті. На громадські і наукові цілі жертвував великі суми. Для Бібліотеки ім. С. Петлюри він заповів 500.00 доларів.

18-го листопада 1974 року в Гай Викоубі, Англія, несподівано помер св. п. Пилип ТИТАРЕНКО, народився він 10-го березня 1899 року в Дніпропетрівському.

Покійний був великим любителем українського друкованого слова. Усе своє життя був активним і жертвним на національні цілі. Для Бібліотеки ім. Симона Петлюри він заповів 350 фунтів.

Похований 26-го листопада 1974 р. на цвинтарі Ловдвотер при великій кількості учасників-українців, знайомих та приятелів-англійців.

20-го грудня 1974 року спочив на віці сл. п. Григорій Йосипович ОРЛОВСЬКИЙ, сотник Армії УНР, Лицар Ордена Залізного Хреста, Хреста Симона Петлюри і Восного Хреста.

Покійний народився 24-го квітня 1897 року в м. Любарі на Волині. Вчився в 4-ій київській гімназії.

З вибухом 1-ої світової війни був покликаний до російського війська. По закінченні, в 1916 році, військової школи прапорщиків був приряд-

жений до 449 полку, 113 дивізії, в ранзі хорунжого.

З самого початку революції включається в український національний рух і віддає себе цілком на служення Батьківщині. Бере участь у Визвольній Боротбі, спочатку в складі Залізнично-Технічного Корпусу при школі підстаршин, а потім у складі 4-ої Київської дивізії в якій перебував до кінця Визвольних Змагань.

В час 2-ої світової війни приймав участь у складі УВК. За небажану для німців політичну діяльність був ув'язнений в кацеті Дахау, в кінці 1944 року звільнений американською армією. Після звільнення з табору ДІ-ІІІ оселився в Карльсруе де постійно приймав активну участь у громадському, релігійному і комбатантському житті не жалюючи грошей на їх підтримку.

Із своїх скромних збережень Небіжчик заповів, крім інших інституцій, для Бібліотеки ім. С. Петлюри — 200.00 марок нім.

Похорон відбувся 27-го грудня 1974 р. на цвинтарі Карльсруе-Даксландер.

24-го лютого 1975 року після тяжкої недуги відійшов у вічність св. п. Вячеслав МОГИЛІВСЬКИЙ, сотник Армії УНР, нагороджений Хрестом Симона Петлюри, Восним Хрестом і Хрестом Європейської Конфедерації б. Вояків.

Покійний народився 7-го січня 1897 року в Березівці на Придніпрянщині. Брав участь у Визвольній війні. В листопаді 1920 року зі своєю частиною переходить Збруч й опиняється в таборах інтернованих. В 1924 році переїздить до Франції й бере активну участь у громадському житті. Був членом Бібліотеки ім. С. Петлюри й останнє працював в ній з 1969 року.

Св. п. Іван ЛИЗАК. Покійний народився 21-го жовтня 1919 року в селі Рогізно, Жидачівського району, Львівської області.

З Німеччини прибув до м. Тіонвіль, Франція, де зразу включається в громадське життя, став членом прихильником Бібліотеки, був завжди жертвним на всі громадські цілі. Із своїх скромних збережень заповів для Бібліотеки ім. С. Петлюри — 200.00 франків.

На фонд сл. п. Михайла ВРИЗГУНА, хорунжого Армії УНР, загинувшого в бою за Волю України, в липні 1920 року, в річницю його смерті, брат д-р Константин Бризгун, склав 50.00 дол. канадських.

Пані Клавдія БОЛДИРЕВ в пам'ять свого Чоловіка, в річницю його смерті, сл. п. полк. ВОЛДИРЕВА, склала на Бібліотеку — 20 мн.

Пані Лариси ДОНЧУК, за посередництвом представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в ЗСА, замість квітів на свіжу могилу письменника св. п. Зосима ДОН-

ЧУКА жертви на Вібліотеку склали в сумі 159.00 доларів :

По 20.00 — Василь і Інна Місенки (Чикаго).

По 15.00 — Іван і Одарка Кузьменки, Володимир і Доротея Віляєви (Фляддельфія).

По 10.00 — Микола і Ольга Войтюки, Марія Риборська (Фляддельфія), Василь і Марія Яцечки (Врістоль), Іван Паливода (Сомерсет), Василь Бустовий (Трентон).

По 5.00 — Іларіон і Поліна Панасенки, Тамара Омелюск (вдова генерала Миколи Омелюска), Катерина Куряча, Катерина Туранська, Наталія Стефанів (вдова генерала Зенона Стефаніва (Фляддельфія), Варвара Зотовська і Дмитро Ярмененко (Нью Йорк), Український Демократичний Клуб і Борис Качуровський (Трентон).

По 3.00 — Кость Туркало (Нью Йорк) і Віталій Трипупенко (Фляддельфія).

По 2.50 — Олена Сердюк і Софія Незд (Трентон).

По 1.00 — Павло Бузан, Яків Вілоус і Матвій Суржко (Фляддельфія).

По заповіту св. п. Петра ПРИХОДЬКА (Неварк) — 338.04 долари.

Панства І. й О. КОВОЩИЦЬКИХ замість квітів на труну св. п. Григора ГОЛУБЦЯ (ЗСА) — 100.00 франків фр.

ВІБЛІОТЕКОЮ ОДЕРЖАНО КНИЖКИ ТА РІЗНІ МАТЕРІЯЛИ ВІД :

П.С. (Англія) — 3 кн., 6 бюлетенів, вирізки з англійських часописів та різні матеріали; Миколи Ковальського (Париж) — різні журнали, часописи, вирізки з часописів; Каленіка Лисюка (Онтаріо) — 19 кн., 10 журналів та різні матеріали; проф. Павла Шумовського (Париж) — 4 кн.; Олександра Брик (Вінніпег) — 1 кн.; інж. Петра Кандіскаліва (Дармштадт) — 1 брошура; Українського Вільного Університету (Мюнхен) — 2 кн.; В-во «Культура» (Мезон-Лафіт) — 1 кн.; Консигорії Греко-Православної Церкви в Канаді (Вінніпег) — 9 кн.; Петра Родіка (Торонто) — 1 кн.; Миколи Грушецького (Париж) — 1 жур.; Олега Штуля — «Українське Слово» (Париж) — 94 кн. і 23 журнали; Українського Технічно-Господарського Інституту (Мюнхен) — 4 кн.; Миколи Петрашевського (Париж) — 5 кн.; Марія Соляр (Німеччина) — 6 журналів; проф. Олександра Архімовича (Розандал) — 1 кн.; інж. Юрія Коваленка (Гонес) — 1 кн.; о. Степана Семчука (Вінніпег) — 1 кн.; д-ра Лева Виковського (Денвер) — 21 кн. і 1 жур.; от. Григорія Домашовця (Ірвінгтон) — 3 кн.; д-ра Романа Кухаря (Гейс) — стаття із журналу «Світання» про С. Петлюру; Української Православної Інформаційної Служби (Мельбурн) — 1 кн.; Вібліотеки св. Володимира Укр. Греко-Православної Церкви в Калгарі (Канада) — 3 кн.; Григорія Хоменка (Париж) — 1 кн.; Карди-

нала Йосифа Сліпого (Рим) 2 кн.; о. Миколи Федоровича (Монсен) — 3 кн.; Українського Національного Об'єднання в Канаді (Торонто) — 1 кн.; Юрія Герінаґа (Вілєру) — 16 кн.; д-ра Константина Бризгуна (Торонто) — 3 кн. 18 жур. вирізки з часописів та різні матеріали; проф. Теодора Мацьківа (Аркон) — 3 кн.; Віри Селянської (Рю де Жанейро) — 1 кн. і 1 жур.; проф. Михайло Боровського (Вінніпег) — 1 кн.; Ганни Черінь (Чикаго) 2 кн.; Михайла Дорошенка (Сомерсет) — 5 кн.; Ганни Гувер-Гриневич (Сан Франціско) — 26 кн. і різні листівки; О. Розмей (Детройт) — 2 кн.; Павла Левадки (Париж) — 9 кн.; Павла Сліпченка (Морісвіль) 1 кн.; Василя Цепеняка (Провен, Франція) — 99 кн.; 148 журнали, 52 часописів, документи і фотографії Філії в Провен Української Громади у Франції; інж. Омеліана Михайла Тишовницького (Лос Анжелес) 1 кн.; В-ва «Голос Спасителя» (Йорктон) — 1 кн.; Українських Студій Гарвардського Університету (Камбрідж) — 1 кн.; Ольги Онуфрак Мед, (Франція) — 1 кн.; Йосипа Нецянина (Англія) — 1 кн.; Рен Денуле (Пюто, Франція) — 1 кн.; Карпатський Дослідний Центр (Нью Йорк) — 1 кн.; Е. Федоровича (Німеччина) — 1 кн.; Издательства «Славия» (Вудрідж) — 1 кн.; Лариси Дончук (Фляддельфія) — 6 кн.; В. Закальницького — 1 кн.

МУЗЕЙ-АРХІВ

Родини Р. Шехай (Тухуман, Аргентина) — Вишивка (гаггування) обшивка простині (36 x 210 سانت.) ручна праця кріпацьких часів, містечко

Вороньків на Полтавщині.

Миколи Дряжда (Париж) — українські гроші : 2 і 10 гривень, 2 по 50 шагів.

НОВІ ВИДАННЯ НАДІСЛАНІ АВТОРАМИ І ВИДАВНИЦТВАМИ :

ЗБІРНИК НА ПОШАНУ ІВАНА МІРЧУКА. (1891-1961) за редакцією Олександра Кульчицького. Український Вільний Університет. Науковий збірник Т. VIII. Мюнхен - Нью Йорк - Париж - Вінніпег, 1974, стр. 311 — дар Університету.

БОРТНЯНСЬКИЙ Дмитро. 35 концертів. Духовні твори. Т. І. Ювілейне видання у 150-річчя смерті 1825-1975. Видавець Д. Ковч. Торонто, 1974, ст. 289 — дар видавця.

НАУКОВІ ЗАПИСКИ Українського Технічно-Господарського Інституту Т. XXIV, ст. 254, Т. XXV, ст. 128 — Мюнхен, 1973 — дар Інституту.

РУДНИЦЬКИЙ Леонід. Іван Франко і німецька література. Український Технічно-Господарський Інститут. Мюнхен, 1974, ст. 226 — дар Інституту.

ПАВЛОКОМОВІЧ Петар. Розвиток Югославського Федералізму. Відбитка з журналу «Український Самостійник» 1972-1973 рр. Український Технічно-Господарський Інститут. Мюнхен, 1974, ст. 60 — дар Інституту.

АРХІМОВИЧ Олександр. Географія культурної польової рослинності України. Відбитка «Записки т. VII» Український Технічно-Господарський Інститут. Мюнхен - Нью Йорк, 1973, ст. 11-20 — дар автора.

БИКОВСЬКИЙ Лев. 20 літ науково-організаційних зусиль на заході ЗСА 1954-1974. Звідомлення. Обгортка мистця Юрія Сластіона. Відбито 400 прим. коштом добродіїв Людмили й Василя Гвоздецьких. Денвер, 1974, ст. 80 (машинопис) — дар автора.

От. СЕМЧУК Стефан. Мій молитвенник. Українською й англійською мовами. Вінніпег, 1974, ст. 84 — дар автора.

ВІДА Константин, проф. д-р. Іоанкія Галатвоський і його «Ключ Розумення». Пам'ятки української літератури і мови XVIII ст. ч. I. Праці Греко-Католицької Богословської Академії, Том XXXVII - XXXIX. Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи. Рим, 1975, ст. 524 — дар Університету.

ТИМОВНИЦЬКИЙ Омелян Михайло. Мої пам'ятки. Фрагменти спогадів, статті, промови, листи, документи, світлини тощо. Лос Анжелес. Ст. 518 (офсетний друк) — дар автора.

ЛЬОРКА Федеріко Гарсія. Чотири драми: Криваве весілля. Пустощина. Панна Розіта. Господа Бернарди Альби. Переклад з еспанської Віри Вовк у співробітництві з Вольфрамом Бургардом і Г.К. Обкладинка Л. Гуцалюка. Сучасність, 1974, ст. 229 дар Віри Вовк.

КАЛЕНДАР «Голосу Спасителя» на 1975 рік. Йорктон, Саск. ст. 112 — дар видавництва.

АЛЬМАНАХ «Гомону України» на 1975 р. — дар видавництва.

СВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ та його доба. Видання Функації ім. Євгена Коновальця. Мюнхен, 1974, ст. 1019 — дар пані Ольги Онуфрак в пам'ять улюбленого племінника Вориса Варварюка і В. Закальницького.

ГОРДІЄНКО Гаврило. Червона калина. (Етноботанічна студія). Мистецька обкладинка Бориса Макаренка. В-во «Хортиця». Торонто, 1973, ст. 95 — дар автора.

ГОРВАЧ Олекса. Південноволінська говірка й

діалективний словник села Ступно, кол. повіту Здобунів. Український Вільний Університет. Філософський Факультет. Випуск I. Матеріали до української діалектології. Редагує Олекса Горбач. Мюнхен, 1973, ст. 90 (машинодрук) — дар Університету.

От. ФЕДОРОВИЧ Микола. Святи Христові Апостоли. Життя й діяльність 12-ти Христових Апостолів. Українська Православна Церква в ЗСА. Науково-Богословський Інститут. Нью Йорк - С. Бавнд Брук, 1974, ст. 108, дар автора.

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ «МІТЛА» на 1975 рік (XXIV річник). Видавництво Юліана Середяка. Буенос Айрес, 1974, ст. 128 — дар видавництва.

РОШКО Петро, Гомін Волі. Видавництво «Любисток». Торонто, 1975, ст. 128 — дар автора.

Д-р МІРЧУК Петро. Коліївщина. Гайдамацьке повстання 1768 р. Наукове Товариство ім. Шевченка. Бібліотека Українознавства ч. 41. Нью Йорк, 1973, ст. 319 — дар автора.

STERCHO Peter. Diplomacy of double Morality. Europe's Crossroads in Carpatho-Ukraine. 1919-1939. Carpathian Research Center. New York, 1971, p. 495 — gift of Carpathian Research Center.

NEUBAUER Ernst Rudolf. Am Tschermusch! Gedichte eines Uzulen. In Commission bei H. Pardini. Czernowitz, 1882, p. 131 — geschenk E. Fedorowytsh.

EST et **OUEST**. Stratégie et Tactique du Parti communiste portogais. Supplément du Bulletin d'Etudes et d'Informations Politiques Internationales № 547, 1-15 Mars 1975, Paris, p. 36 — don de l'Editeur.

MACKIW Theodore (University of Akron) Imperial Envoy to Hetman Khmelnytsky in 1657. Reprinted from The Annals of the Ukrainian Academy. Vol. XII 1969-1972. № 1-2 (33-34) — Author's gift.

Rev. FEDOROVICH Nicholas. My Church and My Faith. Second Revised Edition. Published by the Ukrainian Orthodox Church of the U.S.A. S. Bound Brook, 1974, p. 40 — Author's gift.

Рада Бібліотеки висловлює сердечну подяку всім ласкавим і щедрим жертводавцям, як грішми, книжками та різними матеріалами, проситься і на майбутнє не забувати про Бібліотеку-Музей. Складайте щедро свої датки на Монумент Головному Отаманові Симонові ПЕТЛЮРІ — Бібліотеку-Музей Його імені в Парижі. Спричиниться до їх забезпечення, функціонування й розвитку. Нехай і Ваше ім'я буде вписане в золоту книгу Добродіїв Бібліотеки.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Рада Бібліотеки повідомляє українське громадянство, що в неділю, 25-го травня 1975 року, в 49-ту річницю трагічної смерті сл. п. Головного Отамана Симона ПЕТЛЮРІ, о год. 14,30 буде покладений вінок на Його могилі від Бібліотеки, а о год. 15.00 відслужена урочиста Панахида на цвинтарі Монпарнас.

Рада Бібліотеки

Неперіодичне видання Ради Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.